

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Jachury a soudkyň Mgr. Nadi Pínové a JUDr. Jany Tondrové v právní věci žalobců: a) [REDAKCE] D [REDAKCE] S [REDAKCE] nar. [REDAKCE] b) [REDAKCE] J [REDAKCE] S [REDAKCE] nar. [REDAKCE] c) [REDAKCE] R [REDAKCE] S [REDAKCE] nar. [REDAKCE] všichni bytem [REDAKCE] všichni zast. JUDr. Milanem Štembergem, advokátem, se sídlem Kladno, Cyrila Boudy 1444, proti žalované: **Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.**, IČO: 60192852, se sídlem Praha 2, Bělehradská 125/222, zast. JUDr. Lud'kem Chvostou, advokátem se sídlem Praha 1, Na Příkopě 14, **o určení trvání smluv o stavebním spoření**, k odvolání žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 14. prosince 2015 č.j. 25 C 137/2015-70,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku o věci samé III. a ve výroku o nákladech IV. **z r u š u j e** a v tomto rozsahu věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ve výrocih o nákladech řízení II. a VI. se rozsudek soudu prvního stupně mění tak, že žalobkyně a) a žalobkyně c) jsou povinny nahradit žalované náklady řízení ve výši 9.000,- Kč rovným dílem k rukám advokáta JUDr. Lud'ka Chvosty do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.
- III. Ve vztahu mezi žalobkyní a) a žalobkyní c) a žalovanou žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu o určení, že trvá smlouva o stavebním spoření č. [REDAKCE] uzavřená mezi žalobkyní a) a žalovanou (výrok I.) a uložil žalobkyni a) povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 5.900,- Kč k rukám zástupce žalované do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok II.), zamítl žalobu o určení, že trvá smlouva o stavebním spoření č. [REDAKCE] uzavřená mezi žalobcem b)

a žalovanou (výrok III.) a uložil žalobci b) povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 5.900,- Kč k rukám zástupce žalované do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.) a zamítl žalobu o určení, že trvá smlouva o stavebním spoření č. [REDAKCE] uzavřená mezi žalobkyní c) a žalovanou (výrok V.) a rozhodl, že žalobkyně c) je povinna zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 5.900,- Kč k rukám zástupce žalované do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok VI.).

Takto nalézací soud rozhodl o žalobě na určení trvání smluv o stavebním spoření, uzavřených mezi žalobci a žalovanou v letech 1997, 2000 a 2002. Žalobci tvrdili, že dne 15.5.2015 zaslala žalovaná žalobcům sdělení, že všechny tři smlouvy považuje za zaniklé z důvodu dosažení cílové částky a účelu smlouvy. Ve smlouvách však bylo ujednáno, že v případě dosažení cílové částky nedochází k zániku smlouvy, ale automaticky se navyšuje cílová částka o sumu, která cílovou částku přesahuje a dále že žalovaná má nárok na zaplacení poplatku za takové zvýšení cílové částky. K navýšení cílové částky a k inkasování s tím souvisejícího poplatku došlo, smlouvy proto nezanikly. Naléhavý právní zájem spatřovali žalobci v tom, že bez požadovaného určení bude jejich právní postavení nejisté, neboť nebude zřejmé, zda vztah mezi žalobci a žalovanou trvá.

Žalovaná s žalobou nesouhlasila, navrhla její zamítnutí z důvodu nedostatku naléhavého právního zájmu na požadovaném určení, neboť k porušení práva žalobců již došlo a svého nároku na nepřipsaný úrok se mohou domáhat žalobou na plnění.

Soud prvního stupně vyšel z toho, že dne 29.12.1997 byla mezi žalobkyní a) a žalovanou uzavřena smlouva o stavebním spoření č. [REDAKCE] dne 30.12.2000 byla mezi žalobcem b) a žalovanou uzavřena smlouva o stavebním spoření č. [REDAKCE] a dne 31.12.2002 byla mezi žalobkyní c) a žalovanou uzavřena smlouva o stavebním spoření č. [REDAKCE]. Dne 15.5.2015 žalovaná zaslala všem žalobcům dopisy, ve kterých jim sděluje, že všechny tři smlouvy o stavebním spoření shora uvedené považuje za zaniklé, a to z důvodu dosažení cílové částky a účelu smlouvy dle § 603 o. z. č. 89/2012 Sb. Dopisem ze dne 26.5.2015 žalobci žalované sdělili, že s takovým postupem nesouhlasí a trvají na pokračování ve smlouvách, žalovaná pak dopisem ze dne 24.6.2015 žalobcům sdělila, že na svém názoru trvá a finanční prostředky žalobcům vyplatí.

Vzhledem k tomu, že šlo o určovací žalobu, soud prvního stupně nejprve zkoumal otázku existence naléhavého právního zájmu žalobců na požadovaném určení ve smyslu ust. § 80 písm. c) o.s.ř. K tomu žalobci tvrdili, že žalovaná odpírá přijímat vklady žalobců, vklady, které byly přijaty, se snaží vrátit a upozorňuje žalobce na to, že zruší účty, tedy nebude možno vklady zasílat. Žalobou na plnění nebylo podle žalobců možno postavit jejich vztah najisto.

Soud prvního stupně dovodil, že žalobci na požadovaném určení naléhavý právní zájem nemají, a to jednak proto, že právo žalobců již bylo porušeno, když žalovaná považuje smlouvy za ukončené, nepřijímá jejich vklady a nevyplácí úroky z vkladů; žaloba na určení proto již nemůže plnit svou preventivní funkci. K tomu soud prvního stupně odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1582/2013 a 33 Cdo 1734/2014. Žalobci se mohou svého nároku domáhat žalobou na plnění v podobě žaloby na zaplacení nepřipsaného úroku, kde by se jako otázka předběžná řešila existence smluv o stavebním spoření. S ohledem na tento názor se již žalobou nezabýval po věcné stránce.

O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl nalézací soud podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a úspěšně žalované přiznal vůči každému z žalobců jeden režijní paušál za 300,- Kč podle § 151 odst. 3 o.s.ř. (vyjádření k žalobě), odměnu advokáta za dva úkony právní služby po 2.500,- Kč podle § 9 odst. 3 písm. a) a § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb. (převzetí a příprava zastoupení, účast u jednání) a 2 náhrady hotových výdajů po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., celkem 5.900,- Kč vůči každému z žalobců.

Proti tomuto rozsudku podali všichni žalobci včasné odvolání. Žalobce b) se odvolal proti výroku o věci samé III. a proti výroku o nákladech řízení IV., žalobkyně a) proti výroku o nákladech řízení II. a žalobkyně c) proti výroku o nákladech řízení VI.

Žalobce b) nesouhlasil se závěrem soudu prvního stupně, že na požadovaném určení nemá naléhavý právní zájem. Určovací žaloba může zabránit rozmnožování soudních sporů, neboť svých nároků se nemůže domoci pouze žalobou na zaplacení úroku, ale musel by dále podat i návrh na složení každého vkladu (zvláště) do soudní úschovy a nadto ještě i žalovat stát na vyplacení státního příspěvku. Žalobce b) navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku o věci samé změnil tak, že žalobě vyhově.

Žalobkyně a) a c) měly za to, že náklady na právní zastoupení žalovaná nevynaložila účelně, neboť má právní oddělení, které měla v tomto sporu využít. K tomu žalobkyně poukázaly na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3344/2012, který se týkal nákladů řízení České televize a který lze na daný případ použít. Žalobkyně a) a c) navrhly, aby odvolací soud změnil výroky o nákladech řízení II. a VI. tak, že rozhodne, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Žalovaná se k odvoláním nevyjádřila.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek v rozsahu, v němž byl odvoláním dotčen, včetně řízení, které mu předcházelo dle ust. § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř., aniž nařizoval jednání (§214 odst. 2 písm. d) a e) o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání žalobce b) je opodstatněno, zatímco odvolání žalobkyň a) a c) jsou důvodná jen částečně.

Pokud jde o věc samu, postavil soud prvního stupně své rozhodnutí na závěru, že žalobci na požadovaném určení nemají naléhavý právní zájem ve smyslu ust. § 80 písm. c) o.s.ř. Odvolací soud tento názor nesdílí.

Podle § 80 c) o.s.ř. žalobou lze uplatnit, aby bylo rozhodnuto o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je-li na tom naléhavý právní zájem. Určovací žaloby slouží potřebám praktického života a nemohou vést ke zbytečnému rozmnožování sporů. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení je proto dán jen tehdy, jestliže je ono určení (objektivně vzato) způsobilé odstranit stav právní nejistoty žalobce nebo ohrožení jeho práva. Jde tedy o to, jak se požadované určení, že smlouvy o stavebním spoření trvají, promítne do právních poměrů žalobce. Naléhavý právní zájem se tak váže k otázce, zda určovací žaloba může být způsobilým procesním instrumentem ochrany žalobcova práva.

Odvolací soud má za to, že žaloba na určení trvání smlouvy o stavebním spoření může mít preventivní funkci, neboť bude-li postaveno najisto, zda právní vztah mezi účastníky trvá, předejde se dalším sporům, v nichž všech by se otázka trvání smlouvy řešila jako otázka předběžná. Za této situace může rozhodnutí o požadovaném určení předejít množství dalších

sporů, které by mohly mezi účastníky vzniknout, tak jak je vyjmenoval ve svém odvolání žalobce b). Odvolací soud souhlasí se žalobcem b) v tom, že jeho nároky vůči žalovanému nelze vyřešit pouhou žalobou na zaplacení úroku, ale s ohledem na to, že žalovaná odmítá přijímat vklady, rovněž návrhem na soudní úschovu vkladů a také požadavkem na zaplacení státního příspěvku. Tím je dán naléhavý právní zájem na požadovaném určení, aniž by odvolací soud předjímal, zda smlouva o stavebním spoření skutečně trvá či nikoliv. K obdobnému názoru dospěl odvolací soud ve svých rozsudcích ze dne 7.10.2014 č. j. 97Co 418/2014 – 30 a ze dne 4.9.2015 č. j. 96 Co 73/2015 - 45 kdy rovněž uzavřel, že je dán naléhavý právní zájem na určení neplatnosti výpovědi ze smlouvy o stavebním spoření.

Vzhledem ke shora uvedenému odvolací soud napadený rozsudek zrušil ve vztahu mezi žalobcem b) a žalovanou, tj. ve výroku o věci samé III. a ve výroku o nákladech řízení IV. podle ust. § 219a odst. 1 písm. b) o.s.ř. a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Právní názor vyslovený v tomto rozhodnutí je závazný (§ 226 odst. 1 o.s.ř.). V dalším řízení se bude soud prvního stupně zabývat žalobou podanou žalobcem b) po věcné stránce a v konečném rozhodnutí bude rozhodovat i o nákladech řízení mezi žalobcem b) a žalovanou před soudy obou stupňů.

Výroky o nákladech řízení II. a VI. shledal odvolací soud nesprávným, i když z jiných než žalobkyněmi a) a c) namítaných důvodů. Žalobkyně a) a c) soudu prvního stupně vytýkají, že jim uložil zaplatit žalované náklady na právní zastoupení, přestože nebyly vynaloženy účelně. Tato námitka není důvodná.

Odměna za zastupování advokátem je sama o sobě vždy nákladem potřebným k účelnému uplatňování nebo bránění práva (Občanský soudní řád I., Komentář, C. H. Beck 2009, str. 978). Ústavní soud ve svých rozhodnutích vymezil případy, v nichž nelze uznat náklady na zastoupení advokátem za účelně vynaložené. Jde o stát a subjekty napojené na státní rozpočet jako např. územně samosprávné celky, statutární města a subjekty veřejného práva, kupříkladu Česká televize, fakultní nemocnice či Všeobecná zdravotní pojišťovna, u nichž za splněných podmínek nelze považovat náklady na právní zastoupení advokátem za účelně vynaložené. Na právnické osoby soukromého práva však uvedená judikatura nedopadá, proto nelze žalované náhradu nákladů na právní zastoupení z tohoto důvodu odepřít. Soud prvního stupně proto správně náklady řízení úspěšné žalované přiznal podle § 142 odst. 1 o.s.ř.

Soud prvního stupně však náklady řízení žalované nesprávně vypočetl. V daném případě je potřeba rozhodnout o nákladech řízení ve vztahu mezi žalobkyní a) a žalovanou a žalobkyní c) a žalovanou. Jednalo se o dvě právní věci (o dvě určovací žaloby), které bylo na základě úkonů žalobců spojeny do jedné žaloby. Podle § 12 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. při spojení dvou a více věcí, pro něž spojení ke společnému projednání není stanoveno jiným právním předpisem, se za tarifní hodnotu považuje součet tarifních hodnot spojených věcí. V daném případě je proto nutno za tarifní hodnotu považovat částku 2x 35.000,- Kč, tj. 70.000,- Kč podle § 9 odst. 3 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. Výše odměny advokáta za jeden úkon právní služby činí z této tarifní hodnoty 3.900,- Kč. Zástupce žalované učinil v řízení dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, účast u jednání), proto mu přísluší odměna ve výši 2x 3.900,- Kč, tj. 7.800,- Kč. Zástupci žalované za každý úkon náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. Přestože učinil úkony právní služby ve vztahu ke třem žalobcům, jednalo se vždy o jeden úkon právní služby. Zástupci žalované náleží k odměně 2/3 náhrad hotových výdajů, neboť v tomto

poměru byl úkon právní služby učiněn ve vztahu k žalobkyni a) a žalobkyni c), zástupce žalované má proto právo na 2x 2/3 režijního paušálu, tj. na 400,- Kč. Žalovaná dále v řízení učinila sama svým jménem 1 úkon – vyjádření k žalobě, za což jí náleží ve smyslu ust. § 151 odst. 3 o.s.ř. náhrada hotových výdajů, a to opět ve výši 2/3, neboť v tomto poměru se týkal žalobkyň a) a c). Náklady řízení žalované ve vztahu k žalobkyni a) a c) tak jsou celkem vyčísleny na částku 9.000,- Kč, které jsou žalobkyně povinny zaplatit žalované rovným dílem, a to k rukám zástupce žalované v souladu s ust. § 149 odst. 3 o.s.ř.

O nákladech odvolacího řízení ve vztahu mezi žalobkyněmi a) a c) a žalovanou bylo rozhodnuto podle § 224 a § 142 odst. 1 o.s.ř., když převážně úspěšné žalované v této fázi řízení žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti výroku I. tohoto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže Nejvyšší soud České republiky na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu prvního stupně dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Proti výrokům II. a III. tohoto rozhodnutí není dovolání přípustné.

V Praze dne 25. dubna 2016

Mgr. Martin Jachura v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Zuzana Turoňová